

Több figyelmet a falufejlesztésekre

A 2014–2020 közötti időszakra még mindig nincsen elfogadott, jóváhagyott költségvetése az Európai Uniónak. Máhr András, a Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége főtitkárhelyettese a 2014–2020 közötti EU-s agrárszabályozásról, ennek magyar vonatkozásairól, s nem utolsósorban a magyar kormány és az Európai Unió között kötendő partnerségi megállapodásról beszélt lapunknak.

Még nem volt példa rá, hogy az új pénzügyi ciklus előtt három hónappal ne ismerték volna a gazdálkodók az uniós szabályozásokat, s ne lett volna elfogadott hét évre szóló költségvetés, kezdte mondanóját a főtitkárhelyettes. Jelen helyzet viszont azt eredményezi, hogy a termelők nem tudnak felkészülni a következő pénzügyi időszak várható kihívásaira. Hogy miért nincs még elfogadott költségvetése az Európai Uniónak, annak sok oka van. Máhr András szerint az a legfőbb, hogy válság van, de azért sincs még költségvetés, mert az új együtdöntési rendszer – amelyben a Bizottságnak, a Tanácsnak és a Parlamentnek közösen kell elfogadnia a költségvetést – még lassabbá és körülményesebbé teszi az egyébként is nehezen mozgó bürokratikus mechanizmust. Azért sincs költségvetés, mert olyan folyamat zajlik, amire szintén nem volt példa az unió történetében, nevezetesen hogy a hétéves költségvetés rendelkezésre álló forrásai csökkennek.

Több vagy kevesebb a forrás?

A KAP forrásainak alakulásáról nyíltan kell beszélni, mert néhány dolgot elfelejtettek azok, akik azt állítják, hogy Magyarország több forráshoz jut az új időszakban, vélekedik a főtitkárhelyettes. A több vagy kevesebb viszonyítás kérdése is. Az uniós csatlakozáskor az a megállapodás született, hogy Magyarország 2013-ra eléri a régi tagorszá-

gaknak juttatott agrárkifizetések száz százalékát. Ebből adódóan a most lezáruló időszak első évében a Magyarországot megillető direkt kifizetéseknek még csak a 40 százalékát kaptuk meg. Reálisan csak a száz százalékhoz viszonyítva ítéltető meg a helyzet. Ez pedig – a jelenleg ismert megállapodás szerint – azt mutatja, hogy a Magyarországnak jutó direkt kifizetések nominálisan 2 százalékkal, reálértékben 10 százalékkal csökkennek. Az Európai Unió 2014 és 2020 közöttre szánt vidékfejlesztési forrása 800 millió euróval kevesebb, mint az elmúlt időszakban és mint a Bizottságnak az eredeti javaslata volt. Ha tehát innen nézzük, az Európai Tanácsban született kompromisszum miatt a Magyarországnak jutó agrár- és vidékfejlesztési források egyaránt csökkennek.

Az Európai Unió annak érdekében, hogy az általa biztosított források minél hatékonyabban hasznosuljanak, és hogy minden tagország egységesen fókuszáljon a saját társadalmi, gazdasági, strukturális helyzetének megfelelő problémakezelésre, arra kötelezte a őket, hogy ki-ki határozza meg a legfontosabb problémáit, és a rendelkezésre álló forrásokat ezekre a célokra használja fel. Ennek érdekében vezette be az EU azt az új rendszert, ami szerint még a pénzügyi alapok felhasználására vonatkozó tervek benyújtása előtt fel kell tárniuk a tagországoknak a legfontosabb társadalmi, gazdasági problémái-

kat, és meg kell fogalmazniuk, hogyan tervezik ezek megoldását az uniós források felhasználásával. E tekintetben Magyarországnak – és ezt a kormány is felismerte – az egyik legnagyobb problémája a munkahelyek számának csökkenése, amiből az következik, hogy új munkahelyeket kell teremteni.

Partnerségi megállapodás

Az új munkahelyek teremtesének szándékát nem is lehet elnevezni, ám hogy miképpen lehet ezt a problémát enyhíteni, az már senki számára nem lehet közömbös. Nemcsak a korösszetételt, a végzettségi szintet kell figyelembe venni, hanem azt is, hogy hol van a legtöbb probléma. Máhr András szerint a vidéki, a falusi foglalkoztatással van a legnagyobb baj, hiszen itt a legnagyobb a leszakadás, sőt, az elmúlt években ez a szakadék tovább mélyült. Tény, hogy az a cél, hogy a közmunkán keresztül a „normál” munkaerőpiacra vezessük vissza az embereket, nem igazán teljesült. Amíg az összes közmunkát végző 20–25 százalékának sikerült valamilyen módon visszatérnie a normál munkaerő piacra, addig a vidéken élő vagy falusi közmunkásoknak még az 5 százalékának sem sikerült ezt elérnie. Ebből pedig az a következtetés vonható le, hogy a partnerségi megállapodás keretében indítandó programoknak kiemelten kellene foglalkoznia a vidéki és a falusi munkanélküliséggel, a falusi munkahelyteremtéssel, illetve kifejezetten a foglalkoztatásbővítési lehetőségekkel.

A partnerségi megállapodást a magyar kormány köti az Európai Unióval, de az EU jogal vája el, hogy az valójában a kormány és a társadalmi szervezetek között létrejött partnerségi megállapodásokat szentesítse. A megállapodás első változata már megszületett, sőt, az

NGTT keretében sikerült elérni, hogy magasabb szinten tárgyalják. A főtitkárhelyettes szerint az anyag legnagyobb hibája, hogy éppen a vidéki, a falusi problémákra nem ad választ. Ez azért is meglepő, mert a kormány részéről is azt kommunikálta, hogy az uniós pénzügyi alapok átjárhatósága révén kompenzálják majd a kieső vidékfejlesztési forrásokat. Jelenleg mégis hiányzik az a része a megállapodás-tervezetnek, amely a vidék felzárkóztatását segítené.

Távlatokban gondolkodni

Még nem szembesült a kormány azzal, hogy a vidék, a falu leszakadása gyors ütemben zajlik, s a vidék, a falu foglalkoztatási készsége, képessége folyamatosan romlik. Ma már a falusi lakosság jelentős része az egész rendszerből kiesett, mondhatni láthatatlan, s nem minősül munkanélkülinek, de még a szociális rendszerbe való beillesztése is kérdésessé vált. Ugyanakkor azt tapasztalni, hogy a falvakban nincs munkalehetőség, nincs munkahely, s nincs megélhetés, márpedig ezekre a súlyos kérdésekre megfelelő válaszokat kell adni. E problémakör arra is rávilágít, hogy le kell számolni azzal az illúzióval, hogy a falu az 1–2 hektáros gazdaságok révén önálló lesz, s az ott élő emberek megélhetéséhez, jövedelemhez jutnak.

A jelenlegi statisztika szerint 400 ezer ember termel ma Magyarországon önellátásra, de arról már nem esik szó, hogy ennek a 400 ezer embernek a zöme – saját bevallása szerint – éves szinten kevesebb, mint 600 ezer forint mezőgazdasági árbevételét realizál. Tegyük fel, hogy az árbevétel negyede egy családnál éves szinten 150 ezer forint jövedelmet jelent. Ez másfél havi minimálbérnek felel meg, így láthatjuk, hogy ez bizony nagyon kevés.

Közös ügy, hogy a falvakban munkahelyeket teremtsünk, hangsúlyozta a főtítkárhelyettes. Ehhez az szükséges, hogy az önellátó mezőgazdálkodás mellett legyen foglalkoztató mezőgazdasági tevékenység is, mivel ez képes munkát adni a vidéken élők egy részének. Ehhez a többi között az állattenyésztést, a zöldség-gyümölcs ágazatot kell helyzetbe hozni, hogy ezekben az ágazatokban is legyen értelme termelni. Senki nem vitatja

ezen ágazatok fejlesztésének szükségességét. De ahhoz, hogy a mezőgazdaság foglalkoztató ágazat legyen, többre volna szükség, mondta Máhr András.

A mezőgazdasági befektetések ugyanis hosszú távon térülnek meg. Aki állattartó telepet létesít és így munkahelyeket teremt, az 15–20 éves távlatban tervez. Ehhez viszont kiszámítható jogi háttérre, a takarmánytermelés biztonságát szolgáló elégséges termőföldre, támogató adópolitikára, a feketegazdaság komplex kezelésére stb. van szükség. Amíg ez nem áll rendelkezésre, addig illúzió az új munkahelyek teremtése e területen.

Az elmúlt időszakban – az uniós fejlesztési forrásoknak köszönhetően – elkezdődött ugyan az állattenyésztés modernizálása, de a húsipar fizetőképességének és -késztségének romlása, a csőd- és felszámolási eljárások, és nem utolsósorban az új földforgalmi törvény következtében ez a

fejlődés megtorpanni látszik. De – számos okból – a zöldség-gyümölcs ágazat sem vonzza a befektetőket, a potenciálisan új munkahelyeket teremtőket.

A földtörvény azon rendelkezése, amely maximalizálja a földbirtokméretet, megfontolásra kényszeríti azoknak az ágazatoknak a tulajdonosait, működtetőit, amelyek éppen új munkahelyeket generálhatnak. Ha nincs elegendő legelő az állatnak, takarmánytermő vagy a hígtrágya elhelyezésére alkalmas terület, akkor a gazdálkodók végig gondolják, hogy szabad-e ezt tovább csinálniuk. S ha a döntésük nemleges, akkor újabb munkahelyek szűnnek meg. Hasonló következtetéseket lehet levonni a Fidesz honlapján megjelent új szövetkezeti törvénykonceptióról is, amely azt mondja, hogy a foglalkoztató, termelő típusú mezőgazdasági szövetkezeteknek nincs jövője, ezeknek meg kell szűniük. Holott éppen azért álltak

össze az emberek, mert nem rendelkeztek önálló megélhetésre alkalmas birtokkal.

Illúziók nélkül

Nem kellene illúziókat kergetni, mondta végül a főtítkárhelyettes. A mezőgazdaságnak fontos szerepe van a falusi foglalkoztatásban, de ha nem teremünk mellé más munkahelyeket, akkor a mezőgazdasági ágazat önmaga nem képes megoldani ezt a problémát. Elég a szomszédos Ausztria vagy Németország példáját venni: a falvakban vannak bankfiókok, szinte teljes a szolgáltatások köre (fodrász, étterem stb.), képes megélni a cipész és a cukrász is. Ha a vidék foglalkoztatási problémáit ilyen komplex módon kezelnénk, akkor jelentősen javulnának a hazai felzárkózási esélyek.

Máhr András úgy gondolja, hogy a 2014–2020-as időszakban Magyarországnak kiemelt figyelmet kell fordítania a falusi munkahelyteremtésre.

H. GY.

Joker HD nehéztrácsa

A Joker HD nehéztrácsa az 5 évvel ezelőtt bevezetett Joker RT nagytetvéreként jelent meg a közelmúltban. A februárban megrendezett Párizsi SIMA kiállításon mutatták be a nagyközönségnek. Felépítése hasonló, mint a Joker RT családé, különbségeket csak a méretekben találunk. A két sor rövid trácsa átmérője 62 cm, a trácsák nagyobb csapágyon foglalnak helyet, így ez a trácsa képes akár 15 cm-nél mélyebben is dolgozni, mint kisebb tetvére.

Dupla RollPack lezáró henger • 6 és 8 méteres munkaszélesség • Vonóerőigény: 220–300 LE 6 méter esetén és 270–380 LE 8 m esetén • Ajánlott vonósebesség: 10–20 km/h.

HORSCH®

Mezőgazdaság szenvedéllyel

AXIAL

Az akció a készlet erejéig érvényes. További információért keresse a gépüzletág területi képviselőit, vagy érdeklődjön központi telefonszámunkon: 06-79/526-495

www.axial.hu